

Dosarul nr. 2r-5/22
2-19105291-01-2r-04012022

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – E. Badan-Melnic
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci

DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Ilina Pană, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „DEBT RECOVERY GROUP” împotriva Ilinei Pană, Raisei Pană și lui Anatoli Pană cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din data de 19 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul declarat de către reprezentantul apelantei Ilina Pană, avocatul Valentin Fediuc,

constată:

La 20 iunie 2019 SRL „DEBT RECOVERY GROUP” a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Ilinei Pană, Raisei Pană și lui Anatoli Pană, prin care a solicitat încasarea solidară a sumei restante la împrumut, a dobânzii contractuale, a penalității și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din data de 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial acțiunea înaintată, s-a încasat în mod solidar din contul Ilinei Pană, Raisei Pană și lui Anatoli Pană în beneficiul SRL „DEBT RECOVERY GROUP” datoria în mărime de 27 892,00 lei, dobânda contractuală în mărime de 1 851,46 lei, penalitate în mărime de 13 140,54 lei și suma de 1 286,52 lei în contul compensării cheltuielilor de plată a taxei de stat. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. (f.d. 96,106-110)

La 12 martie 2021 avocatul Valentin Fediuc, în interesele Ilinei Pană, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată. Totodată, a solicitat scutirea integrală sau parțială de la plata taxei de stat. (f.d. 105)

La 08 septembrie 2021 SRL „DEBT RECOVERY GROUP” a depus apel incident, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond. (f.d. 122-123)

Prin încheierea din data de 29 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către avocatul Valentin Fediuc, în interesele Ilinei Pană. S-a comunicat apelantei și reprezentantului acesteia că necesită să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 964,89 lei, acordându-le pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii. Totodată, s-a explicat părții apelante că, în caz contrar, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

La 01 noiembrie 2021 avocatul Valentin Fediuc a expediat prin intermediul poștei electronice apelul motivat împotriva hotărârii instanței de fond. (f.d. 130-134)

Prin încheierea din data de 19 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul declarat de către reprezentantul apelantei Ilina Pană, avocatul Valentin Fediuc împotriva hotărârii din data de 22 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării integrale, în termenul acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 29 septembrie 2021. (f.d.135-139)

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel Ilina Pană, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel din 19 noiembrie 2021 cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cauza să fie restituită spre rejudecare în instanța de apel. Totodată a solicitat scutirea părții apelante, în persoana avocatului din oficiu, de plata taxei de stat la depunerea apelului cu transferul responsabilității pentru plata acesteia către partea la proces. (f.d. 142-143)

În motivarea recursului avocatul Valentin Fediuc a menționat că instanța de apel nu a avut temeii să constate că apelanta s-ar face de vină de neexecutarea încheierii din data de 29 septembrie 2021, or, dovada comunicării actului de procedură anume Ilinei Pană nu a fost stabilită.

Mai mult ca atât, instanța de apel nu a constatat temeiul obligației avocatului din oficiu de a suporta cheltuielile de plată a taxei de stat în locul apelantei. În această ordine de idei, avocatul Valentin Fediuc a susținut că actele procedurale care au ținut de activitatea avocatului din oficiu au fost executate în termen, iar instanța de apel, nu a avut nici un impediment să dispună încasarea taxei de stat în beneficiul statului prin hotărârea asupra fondului apelului sau să dispună încasarea ei din contul părții care nu a avut câștig de cauză, conform art. 94 din Codul de procedură civilă.

Repararea acestei situații de îngrădire a dreptului de liber acces la justiție este posibilă, prin admiterea spre examinare a apelului declarat de avocatul din oficiu cu scutirea avocatului (nu a apelantei) de plata taxei de stat în baza art. 85, alin (1), lit. f) din Codul de procedură civilă ca exponent al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

La 20 ianuarie 2022 SRL „DEBT RECOVERY GROUP” a depus referință asupra recursului înaintat de către Ilina Pană, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, prin care a solicitat respingerea recursului cu menținerea încheierii instanței de apel, menționând că soluția emisă de către Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 19 noiembrie 2021 este una corectă, legală și întemeiată, deoarece apelanta nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel stabilite prin încheierea din 29 septembrie 2021.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 19 noiembrie 2021, a expediat-o avocatului Valentin Fediuc prin intermediul poștei electronice la data de 14 decembrie 2021, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la fila dosarului 140.

La 17 decembrie 2021, în termen, avocatul Valentin Fediuc, care acționează în interesele Ilina Pană, a expediat în adresa Curții de Apel Chișinău recurs împotriva încheierii instanței de apel din data de 19 noiembrie 2021. (f.d. 142-143)

Conform art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ilina Pană, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs constată că la 12 martie 2021 Ilina Pană, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată. Totodată, în legătură cu situația precară, a solicitat scutirea integrală sau parțială de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 365, alin. (1) lit. d), (1¹) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Conform art. 368, alin. (1) din Codul de procedură civilă dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Curtea de Apel Chișinău, constatând că apelul depus de către Ilina Pană, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 din Codul de procedură civilă și anume nu este motivat, iar probe în susținerea cererii cu privire la scutirea apelantei de la plata taxei de stat, în legătură cu situația precară, nu au fost prezentate, prin încheierea din data de 29 septembrie 2021 a respins ca fiind neîntemeiată cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu a dat curs cererii de apel și a comunicat apelantei și reprezentantului acesteia că necesită să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 964,89 lei. Pentru lichidarea neajunsurilor instanța de apel a acordat apelantei și reprezentantului acesteia un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii.

Dat fiind faptul că în termenul acordat de instanța de apel nu au fost înlăturate neajunsurile indicate în încheierea din data de 29 septembrie 2021 și anume nu a fost prezentată dovada plății taxei de stat, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 19 noiembrie 2021 a restituit apelul declarat de către reprezentantul apelantei Ilina Pană, avocatul Valentin Fediuc.

Avocatul Valentin Fediuc prin recursul înaintat a criticat concluzia instanței de apel precum că apelanta se face vinovată de neexecutarea încheierii Curții de Apel Chișinău din data de 29 septembrie 2021, ori Ilina Pană nu a recepționat încheierea prin care s-a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și i s-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

Aici, instanța de recurs ține să menționeze că potrivit art. 16 din Codul de procedură civilă, neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

În corespundere cu art. 100, alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, iar conform art. 110 al aceleiași legi, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea instanței de apel, prin care nu s-a dat curs apelului a fost expediată la adresele apelantei Ilina Pană și a avocatului acesteia indicate în apelul declarat. Trimiterea poștală adresată Ilinei Pană a fost returnată instanței de apel cu mențiunea factorului poștal „nereclamant”. Avocatul Valentin Fediuc a recepționat încheierea instanței de apel, prin care nu s-a dat curs apelului declarat de către acesta în interesele Ilinei Pană, la 01 noiembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la fila dosarului 128.

Astfel, argumentul avocatului Valentin Fediuc precum că apelantei nu i s-a comunicat încheierea instanței de apel, este apreciat de către instanța de recurs ca declarativ, deoarece în susținerea acestui argument nu au fost prezentate careva probe pertinente. Vina pentru nerecepționarea corespondenței nu poate fi pusă pe seama instanței de apel, și este interpretată de către Colegiu drept un comportament de reavoință din partea apelantei, dat fiind faptul că Ilina Pană, exercitând calea de atac urma să se asigure că corespondența expediată la adresa indicată în apel va fi recepționată.

În această ordine de idei, Colegiul concluzionează că instanța de apel și-a îndeplinit obligația pozitivă de comunicare a actului de procedură emis și a comunicat încheierea prin care nu s-a dat curs apelului declarat de către avocatul Valentin Fediuc în interesele Ilinei Pană.

Avocatul Valentin Fediuc, recepționând încheierea instanței de apel și cunoscând despre neajunsurile cererii de apel și indicațiile date de instanța de apel prin încheierea din data de 29 septembrie 2021, a executat-o parțial, prezentând doar apelul motivat, fără a anexa dovada achitării taxei de stat, ignorând nejustificat executarea tuturor indicațiilor date de instanța de apel.

Conform art. 75, alin. (4) din Codul de procedură civilă actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru

persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Astfel, în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii defectuoase a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural survine aplicarea sancțiunilor procedurale, prevăzute de art. 10, alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Argumentul recurentului precum că instanța de apel urma să primească apelul pe rol, iar prin hotărâre să se expună asupra fondului apelului și să dispună încasarea taxei de stat din contul părții care nu a avut câștig de cauză, este considerat de către instanța de recurs neîntemeiat, deoarece în temeiul art. 86, alin. (1) din Codul de procedură civilă judecătorul, până la acceptarea cererii de chemare în judecată, soluționează cererile părților privind amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat ținând cont de situația lor materială.

Din conținutul normei de drept sus-citate rezultă că instanța de apel poate amâna plata taxei de stat până la adoptarea deciziei, doar la solicitarea părții. La caz, o astfel de solicitare din partea apelantei Ilina Pană sau a avocatului Valentin Fediuc în fața instanței de apel nu a fost înaintată.

În circumstanțele sus-relatate instanța de recurs consideră întemeiată poziția instanței de apel referitoare la faptul că apelanta Ilina Pană și avocatul acesteia Valentin Fediuc, nu au îndeplinit integral și în termen indicațiile instanței de apel date prin încheierea din data de 29 septembrie 2021 și respinge argumentele recurenteii invocate în susținerea poziției sale ca neîntemeiate și pur declarative.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău la 19 noiembrie 2021, în temeiul art. 369, alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă, a restituit cererea de apel depusă de către reprezentantul apelantei Ilina Pană, avocatul Valentin Fediuc, din motivul neexecutării integrale și în termen a indicațiilor instanței de apel și anume neprezentarea dovezii achitării taxei de stat.

Argumentul avocatului Valentin Fediuc precum că instanța de apel incorect l-a obligat să achite taxa de stat în locul apelantei, este considerat de instanța de recurs declarativ, ori instanța de apel prin încheierea din data de 29 septembrie 2021 nu a indicat cine urmează să achite taxa de stat, dar a comunicat atât apelatei Ilina Pană, cât și reprezentatului acesteia să prezinte dovada de plată a taxei de stat la depunerea apelului.

Instanța de recurs reamintește avocatului Valentin Fediuc caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, ori apelanta Ilina Pană și reprezentantul acesteia urmau să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în încheierea din data de 29 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care li s-a stabilit termen pentru prezentarea apelului motivat și dovezii achitării taxei de stat. Astfel, apelanta și reprezentantul acesteia urmau să se conformeze întocmai cerințelor instanței de apel și să prezinte în termen apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

Instanța de recurs atenționează că nedepunerea de către partea în proces a diligențelor necesare pentru înlăturarea în termen a neajunsurilor nu poate constitui o circumstanță favorabilă recurenților în anularea încheierii contestate, cât timp nu au indicat ce i-a împiedicat în termenul acordat să înlătore neajunsurile cererii de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa faptul că reprezentantul apelantei Ilina Pană avocatul Valentin Fediuc, cunoscând despre încheierea instanței de apel din data de 29

septembrie 2021 prin care nu s-a dat curs apelului și s-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat și dovada achitării taxei de stat, nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile apelantei de acces la instanță, în speță îndeplinirea la timp a indicațiilor instanței de apel, care le-a acordat termen rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor apelului.

Potrivit art. 75, alin. (4) din Codul de procedură civilă culpa reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Dispoziții similare sunt prevăzute și în art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă potrivit cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În această ordine de idei, este cert că neprezentând dovada achitării taxei de stat în termenul acordat de instanța de apel, avocatul Valentin Fediuc, care în prezenta speță apără interesele Ilinei Pană, a demonstrat o neglijență a drepturilor procedurale stipulate în legislația națională.

Totodată, instanța de recurs observă că prin recursul înaintat avocatul Valentin Fediuc, în temeiul art. 85, alin (l), lit. f) din Codul de procedură civilă solicită scutirea acestuia de la plata taxei de stat la depunerea apelului, menționând că este exponent al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

Din materialele dosarului rezultă că prin apelul înaintat avocatul Valentin Fediuc a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în legătură cu situația precară a apelantei. Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 29 septembrie 2021 a examinat această solicitare, însă a respins-o deoarece apelanta nu a prezentat probe ce ar demonstra incapacitatea de plată a taxei de stat.

La acest segment este de menționat că instanța de recurs efectuează controlul de legalitate a încheierii contestate și verifică respectarea de către instanța de apel a normelor procesuale la emiterea încheierii prin prisma solicitărilor înaintate instanței de apel.

Astfel, Colegiul conchide că nu va examina solicitarea avocatului Valentin Fediuc privind scutirea acestuia de la plata taxei de stat la depunerea apelului, deoarece apelul l-a depus nu în nume și interes propriu, dar în interesele Ilinei Pană, care este parte la proces și care în condițiile legii poate solicita scutirea de la plata taxei de stat.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea din data de 19 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Iliana Pană, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc.

Se menține încheierea din data de 19 noiembrie 2021 ale Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „DEBT RECOVERY GROUP” împotriva Ilinei Pană, Raisei Pană și lui Anatoli Pană cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas